

[Hledat](#)[Hlavní strana](#)

Morbidita hudby a opery (2)

18. Opery o vás informační portál

o operě, baletu a významné hudbě

- [Lidé – opera a hudba ostatní](#)

(Dokončení) [Lidé – balet](#)

- [Instituce a školy – opera a hudba](#)

Souznamení a dvanáct tisíc titulů

- [Instituce a školy – balet](#)

- [Nadace, sdružení, fan kluby](#)

S Ensemblem Opera Diversa jsme v rámci hráli představení naší původní opery Dýňový démon ve vegetariánské restauraci ve Slavičíně, kousek necelých 7 tisíc obyvatel a z nich byla toho večera stovka na našem představení. Je to kulturní městečko s vyhlášenou základní uměleckou školou tamní první představou moderní opery, na tom nesejde. Podstatné bylo, že naši operu obecenstvo výborně přijalo. Byl to pro nás velký zážitek reakcím na žánr, který je jinak pokládán za městský, dekadentní, elitní a nevím co ještě.

- [Debata o opera, blogy](#)

- [Ostatní](#)

[English](#)[Archiv](#)

- [Datum – téma](#)

- [Autoři článků](#)

- [Divadla – soubory – orchestry – festivaly](#)

- [Jmenový rejstřík](#)

- [Seriály + rozhovory](#)

- [Díla](#)

- [Přečetli jsme](#)

Cestou ze zájezdu jsme se s Ondřejem Kyasem, autorem hudby

podobně bezprostředního kontaktu mezi účinkujícím a obecenstvem, jaký se nám daří s operou. Vyslovil jsem obavu, že to patrně není možné dvě stě či dvě stě padesát lidí. U většího obecenstva je potřeba už architektonicky strukturovaný prostor – a divadelní rampa (proscénium) společně kontakt znemožní. Totéž (a ještě hůř) udělá jakékoli amplifikování: mikrofon sice zprostředuje hlas, ale „amputuje“ tělo, ten základní rozměr, i když upínáme. Zkrátka větší shromáždění lidí než zhruba dvě stě už je vlastně dav a jeho mentalita je odlišná, neindividuální. Když na velkých popukách zpěvačka někomu z diváků podají ruku, zpívají přímo na něho nebo ho dokonce vytáhnou na pódiump, nejde o totéž: je to jen výjev, epizoda, když kontakt s divákem. V tu chvíli onen jednotlivec není „jeden z nás“, ale jednotlivý vtip. V davu, jehož jsme součástí, už nemáme pocit, že totéž lze každého.

Ondřej k tomu dodal, že ovšem byl na koncertě jisté alternativní kapely, která hraje hudbu spíše reflexivního, nitrerného charakteru, a třebaže bývalo tisíc lidí, přesto tam jakési úzké, jednotlivé spojení mezi zpěvákem a posluchačem bylo – právě skrze onu písničku. To byl ten komunikační kanál umožňoval a uskutečňoval. Debata ovšem vedla ještě dál.

Na rockovém koncertě posluchač slyší hudbu jinak než na koncertě klasickém, alespoň z jisté části. Na koncerty populární hudby (a dovolím: výrazu použít tento pojem) se ovšem nechodí jen poslouchat, ale také setkat se naživo s těmi, které člověk úzce zná z vlastního poslechu. Jde tedy o Zároveň ale nejde o novou hudbu: na koncertě chceme slyšet hlavně staré a známé kusy, ty nové si naopak rádi chceme naposlouchat doma, vlastním výběrem. Jsme kvůli setkání a jakémusi potvrzovacímu rituálu, onomu sociálnímu prožití toho, co známe z vlastního intimního poslechu. Naživo se pak intenzivněji vystřídá – laškují s naším zažitým poslechem.

Na klasickém koncertě se může dít něco podobného: když dává filharmonie notorické Mozartovy nebo Beethovenovy symfonie a další evergreeny, posluchačské potvrzovací rituály, které se budou proměňovat výkonem a interpretací. Naopak nové a málo známé skladby mají na koncertě zároveň akustiku. (Do toho si dovolím nebrousit.) Podobný potvrzovací rituál probíhá i u většiny operních představení běžného operního provozu – tohoto jukeboxu, který obehravá známé kusy. Jedinou novotou pak bývá interpretace a výběr inscenace, a inscenátoři a interpreti tak mají vlastně jen se na výběr mýtus toho kterého operního titulu a kromě zdolání interpretačně jistě náročného díla už jen odměřit, jak troufalé může být inscenace známějšího titulu, tím to může být troufalejší. Mladý režisér si ještě může dovolit troufalost i u méně známých titulů. (Ty ostatně bývají svěřovány mimořádným režisérom, nejde o tak velký kulturní risk a navíc velké tituly dělávají ti zavedení nebo hosté zavedení v jiných žánrech, uměních či stylech.)

ve sluchátkách) naslouchá oblíbené hudbě.

Není toto ostatně i případ prožívání velkých emocí v romantické opeře v dnešních provedeních? Vykalkulovaný patos Pucciniho oper toto od své ulitě a naslouchat oné dojemné hudbě v obdivu k její působivosti (tedy připomínkou toho, co působí na ostatní desetitisíce posluchačů, převeckým výkonům – v onom potvrzovacím rituálu, v účastenství na kulturním orákulu, které velká opera dnes představuje. Jaký je v tu chvíli člověka k člověku – tedy ono privilegium, které má jen a pouze hudební a divadelní umění, a žádné jiné – to je otázka jiná. Mé zkušenosti jsou příliš životní. Velký operní teoretik a kritik Joseph Kerman to nazývá morbiditou opery.

Profesionálové-profesionálové, profesionálové na zapřenou a Blaničtí muzikanti

Můj kolega, profesionální sbormistr, mi nedávno napsal po svém koncertě: „Sboristům vždy zdůrazňuji, aby hlavně nedělali umění – od toho je zádný velký umělec… Jakkoliv to zní jako klišé, je pro mě důležité, aby to vypadalo přirozeně a normálně. Patos rád přenechám profesionálům hudebníků. Není v tom paradox? Jako by existovaly mezi profesionálními hudebníky dvě kasty: profesionálové-profesionálové a profesionálové rozhovoru mezi námi nešlo o kvalitu umění (tedy opakuji, že nemluvím o umělecké úrovni), ale pouze o to, jak se u hudební produkce cítí člověk posluchač. Na koncertě, o kterém jsme vedli řeč, jsem ocenil právě dobré prostředí, jakousi komunitní, neokázalou atmosféru – možná ne tak dnešní obvyklé profesionální-profesionální cyber-akce, ale o to větší společenský zážitek. Jako by se mělo říct, že kdo neumí dělat dobré umělecké pózy – ostatně je to snadné a účinné. Bohužel se v tom už skoro nikdo necítí dobře, takže je o cesta morbidní. Profesionálové tak píničí obecenstvo, a hudební profesionál na zapřenou (nás profesionál paradoxní) degeneruje v očích veřejnosti na koničkáře, kterého „to přece hudebě. Tedy: pokud tě to baví, jsi amatér (*amateur* – milovník). Pokud jsi profi, musíš to dávat patřičněajevo. Musí to být vášeň a patos na izolaci a ústavní péče pak tohoto profesionála-pózisty zachraňuje status „umělce“. Skutečně není jiná cesta hudební profesionalizace než tato s

Tyto úvahy se mohou zdát přitažené za vlasy, přehnané a fantasmagorické. Vychází ovšem (bohužel) z vlastní každodenní zkušenosti. Jednou mladými hudebními a divadelními profesionály – ať už jsou to umělci v praxi, čerstvě po absolvitoriu nebo ještě na studiích. Zatímco naše hudební muzikanty, zpěváky i herce k sólové dráze, praxe je samozřejmě jiná. Metou *není* stát se obdivovaným a etablovaným virtuózem, zpěvákem nebo na mýtická vize, v níž většina hudebního školství dnes probíhá – ale být profesionálním hudebníkem, zpěvákem či hercem, který nachází uplatnění exponovaných, prominentních pozicích, ale také v „běžnější“ hudební praxi. Velký psychologický tlak na mladé hudební profesionály je ovšem sobě i svému okolí právoplatnost svého místa a své profese, a zároveň u toho takříkajíc „nezblbnout“. Od začínajícího hudebního profesionála motorem jen samotná dispozice, talent – nebo jednoduše láска k hudebě – k etablovanému hudebnímu profesionálovi, který má své místo ve svém cestě daleká. Pouť mezi těmito dvěma póly je stresující a především psychicky velmi náročná.

Škola i praxe tlačí mladé profesionály k sociálnímu odtržení a odchodu do umělecké enklávy, toho zvláštně uzavřeného světa, který se může znít a neví co ještě, je ale především *nezdravě vydělený*, a to je jeho hlavní rys. Postupující umělecká profesionalizace umělce vyděluje ze společnosti žádnou vhodnou alternativu. Mezi mladými hudebními profesionály tak existuje často nevyslovená, ale nějak toužená a pozoruhodná báje, které „Blaničtí muzikanti“. Je to vize hudebníka, který je umělecky výborný, ale hraje takříkajíc pro „normální lidí“: je důstojně honorován (ne nutně i zaprodáván hudebnímu byznysu) a především je v bezprostředním kontaktu s oceněním svého poskytovaného umění, a tedy má své místo ve svém cestě. Jinými slovy, kvalita bez okázlosti a pro lidi.

Samozřejmě se na této báji projevuje vlastní nedostatek příležito

naplnění. Zároveň se na tom projevuje i to, co je základním kamenem úrazu převládajícího přístupu k profesní odbornosti, a to je rozlučka (dis povědomím a specializací. Umělec může imponovat svou uměleckou profesi svým sousedům, spolužákům a přátelům z děství, dokonce i častě ovšem zároveň dnes i zdegenerovaným nástrojem, jak zajistit umělci výlučnost chtěnou i nechtěnou. Tak se stalo, že v mé blízkém okolí vzdě příbuzné – asi pět let po absolvioru, v době už slušné umělecké kariéry – položila otázku, jak dlouho ještě bude umělkyní. Že to byla otázka n byla nevědomky zároveň i otázka na rozlučenou. Umělecká profese je velmi často překážkou k běžným mezilidským vztahům.

To bohužel platí stejnou měrou nejen o umělcích všeho druhu, ale do jisté míry i o akademických a inteligenci. A zcela v jiném smyslu a formě i o odpověď na otázku, jestli toto je jen návrat k primordiální formě naší společnosti, kdy bylo dělení na trojí lid: válečníky, duchovní a lid obecný. příliš velké: politici coby první lid, umělci a vědci jako druhý a lidé „z praxe“ jako třetí (říkají si „obyčejní lidé“). O tomto dělení se dnes příliš ne kultury: ono se žije. Výjimek je samozřejmě velmi mnoho, zaplaťbůh.

Blaničtí muzikanti jsou zároveň bájí po onom mezilidském kontaktu a zprostředkování či sbližení, o kterém pojednává tato úvaha od samého p uznání veškerého úsilí kultivace, cvičení, vzdělání a dalších osobních investic, které na sebe *jho* talentu a umění *jako mezilidského aktu obdar* Ona přetravávající rozlučka mezi uměním a všedním životem je patologická – katapultovat umělce sociologicky na orbit mezi nižší souhvězdí sh tomu, kdy se živé umění zplošťuje na proud zvuku z reproduktoru – to jsou řešení sice běžná, lákavá a účinná (protože to je snadno zpeněžitelné srozumitelné). Tato tendence jde zcela dokonale proti *jedinečné kulturní komoditě* živé kultury, a tou je kultivace mezilidského setkávání a o společném, komunitním zážitku, který je *doznaný a sdílený*. Rezignovat na něj znamená otevřít dveře bující morbiditě.

Text byl napsán pro portál Opera Plus

[To se mi líbí](#)

Budete první mezi svými přáteli, kteří m se to líbí.

Napsat komentář

Pro přidání komentáře musíte být přihlášení:

Uživatelské jméno / Přezdívka

Heslo

Pamatovat si mě

[Přihlásit se](#)

Před prvním přidáním svého komentáře se musíte zaregistrovat:

Uživatelské jméno / Přezdívka

Email

Heslo vám bude automaticky zasláno emailem.

Váš email nebude zveřejněn.

V případě dotazů nás prosím kontaktujte na adresu info@operaplus.cz

[Registrovat](#)

čtvrtek 26.1.2012

Výročí

26.1.1981 se narodil venezuelský dirigent Gustavo DUDAMEL

Nejnovější komentáře

- wednesday: [Dobry den. na koncerty jsem byla a dovoluji si nesouhlasit s kritikou. oba muzikanti byli skveli a...](#)
- Motasek: [Netřeba čekat na nahrávky! Dnes večer hraje Symfonický orchestr hl. m. Prahy Berliozovy Letní noci \(Les...\)](#)
- martinp: [Sukces je úspěch.:\)-o kvalitě to moc nevypovídá.. takže znovu : „To je blbý, to se bude líbit!“](#)
- ronniev: [V této souvislosti mi připadá zajímavé, že Divadelky označily ten „blbý a plynký“ Čarokraj za...](#)
- V.T. Slájer: [Kdo se na Berliozovy ‘Les nuits d’été’ do Prahy nedostal i pres 3 moznosti, není vše...](#)
- Ares: [Jestli pan Ondřej Černý neví o prohlášení svého tiskového mluvčího, článků v LN a na Operaplus, tak je mimo...](#)
- J.M.: [Upozorňte na to ředitele Odřeje Černého, je to sám bývalý kritik, redaktor SADu a člen výboru pražského...](#)
- pistalka: [V Národním divadle Praha se zastavil cas nekde v 80.letech minuleho století. Tam si kazdy v teplicku zije...](#)
- J.M.: [Požadavek zaslání dokumentace předchozí kritické činnosti tak zase neobvyklý není, požaduje je to na př....](#)
- Johanka: [Rozhlasový přenos opery Věc Makropulos byl úžasný. Klobouk dolů před výkony všech umělců,zvláště pak...](#)

Přečetli jsme

- **[O připojení Státní opery k Národnímu divadlu bude jednat tripartita](#)**

Otázka sloučení Státní opery Praha (SOP) a Národního divadla (ND), kterým byla letos 1. ledna zahájena...

[\[Více\]](#)

- **[Podepište nižší úvazek i mzdu, naléhá na sólistky Jihočeské divadlo](#)**
- **[Šéfdirigent ND kritizuje platy i nástrojové vybavení hráčů](#)**
- **[Poslanci ke změnám v Národním divadle a Státní opeře](#)**
- **[První Carmen Magdaleny Kožené už za pár týdnů](#)**

Soutěže

[2 vstupenky – 11.2.2012 Rudolfinum Praha – recitál B.Giltburga \(klavír\)](#)

2 vstupenky na koncert Pražského filharmonického sboru – 14.2.2012 – Lichtenštejnský palác Praha

Výherci soutěží

2 vstupenky na koncert FOK dne 27.1.2012 získává **Eva Kolářová**.

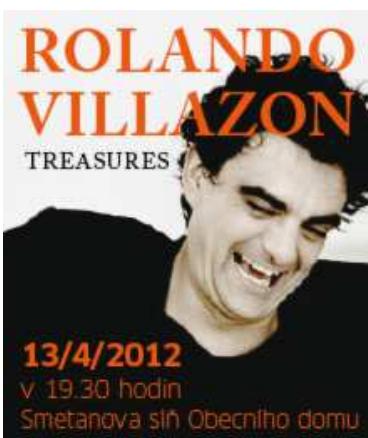
správná odpověď:

Mezzosopranistka Elena Zhidková je ruské národnosti.

2 vstupenky na koncert Ingolfa Wundera 21.1.2012 v pražském Rudolfinu získává **Michal Augustin**.

správná odpověď:

Ingolf Wunder získal 2.cenu Chopinovské soutěže 2010, ve svých 25 letech.

Opera Plus na Facebooku

To se mi líbí Toh
se ván
líbí.

Opera Plus se líbí 876 lidem.

Jana Lucie Ondřej
Martin Josef Ondřej
Hana Marie Vladimír
Martin Matous Jan
Aleš Lucka Robert

Plugin pro sociální síť Facebook

Opera Plus in your language

Vyberte jazyk ▼

Impressum

Veškerá práva vyhrazena. Publikování, šíření a jakékoli další užití obsahu Opery Plus je možné jen s výslovným písemným souhlasem redakce.
info@operaplus.cz

Mapa stránek

Aktuální přehled stránek

Pravidla diskuze

Komentáře čtenářů nevyjadřují stanovisko autorů článků ani redakce. Do diskuze čtenářů smějí přispívat jen registrovaní uživatelé Opery Plus, pravidel.

Návštěvní kniha

Své vzkazy ostatním čtenářům i redakci a také nekomerční soukromé inzeráty můžete po zaregistrování psát zde. Pro jejich vkládání i registraci pro diskuzi.

Spolupracujte s námi

V případě zájmu o autorskou, mediální či jakoukoliv jinou formu spolupráce s námi, stejně jako o inzerci na Opeře Plus nás neváhejte kontaktovat.
Partneři

Děkujeme za spolupráci, důvěru a podporu.

Podpořte nás

Internetový portál Opera Plus je projektem neziskovým. Při zajišťování jeho provozu proto musíme spoléhat výhradně na soukromé zdroje.

Počet návštěv

1284728

Prohlášení o soukromí | Užívání služeb

Copyright 2009-2010-2011-2012 - OperaPlus. Všechna práva vyhrazena.